

Universitätsbibliothek Paderborn

Viator Christianvs Recta Ac Regia in coelum Via tendens

Soliloquium Animae. Vallis Liliorum. De Tribus Tabernaculis. Gemitus & suspiria animæ poenitentis, seu de Vera Compunctione Cordis. Cohortatio ad Spiritualem profectum

Thomas <von Kempen>

Coloniae Agrippinae, 1682

Cohortatio Seu Epistola perquam elegans; Ad Spiritualem Profectum
Excitans: Ex operibus Thomæ A Kempis Excerpta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53320](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53320)

COHORTATIO
SEU
EPISTOLA
perquam elegans;
AD SPIRITUalem
PROFECTuM
EXCITANS:
Ex operibus
THOMÆ A KEMPIS
excerpta.

COHORTATIO

A-D

SPIRITUalem

PROFECTUM.

I. **C**harissime Frater, liben-
ter tecum divido, si quid
boni Dominus pauperi servo suo
suggeſſerit, Ego sum pauper &
mendicus; ſed ſpero quod Do-
minus ſolicitus erit mei & tui ſi-
militer. Unde oro ejus clemen-
tiam, ut eleemosyna communis
ſit nobis de largitate mensae ejus.

Occurrit ^g hodie Dominus mendico suo , cum suavissimo pane de cœlo. Dulcis admodum & gratus fermo, infusus est auribus meis. Sonuit enim lectio Apocalypsis : & de multitudine tantorum mysteriorum, retentus est apud me brevis versiculus. Plura capere non sufficio ; sed nec pauca, quæ obscurius sonant.

Dedit Dominus , ut aliquid
breviter & dulciter sonaret, unde

Occasione
argu-
mētum
Epist. ex
Apocal.
sumptum.

798 EOHORTATIO

traheretur affectus; utinam do-
net etiam, ut hoc ipsum aperia-
tur intellectui; quia si spirituali-
bus videtur liquidum, manet ta-
men carnalibus occultum.

Volo ergo te participem fieri
hujus muneris. Nam tunc vere
comites individui sumus, cum in
Christo unum sapimus, unum
quærimus, & ad unum tendimus.

Appone aurem, & ausculta
diligenter, quod sonat valde dul-
citer: *Qui habet (inquit) aurem,*
*audiat, quid Spiritus dicat cœ-
lestis; Vincenti dabo manna ab-
sconditum, & dabo illi calculum
candidum, & in calculo nomen
novum, quod nemo scit, nisi qui
accipit.*

2. Audis jam, Frater, cœlestem
vocem? Utinam & interiorem
cordium nostrorum auditum
tangat, ut vim virtutis illius sen-
tiamus. Sermo vivus est; & omni
acceptione dignus. O quam cœ-
lestis vox, quæ nil terrenum fa-
tur! Quod si caro non capit, ca-
piat spiritus, quo nimis totus
hic sermo plenus est. *Verba (in-
quit*

Apoc. 2.

Ioan. 6.

quit) quæ ego loquor, spiritus & vita sunt. Spiritus est, qui vivificat, caro non prodest quicquam.

Non ergo sentit arcana supernæ revelationis homo exterior, carnalis, vagus, & elatus, Paulo attestante, qui ait: *Animalis homo non percipit ea quæ 2. Cor. 2. sunt spiritus Dei. Stultitia enim est illi, & non potest intelligere, quia spiritualiter examinatur.*

Spiritualibus ergo loquitur, qui spiritu facta carnis mortificant, & mundum odio habent, & maligna diaboli consilia respuunt. Hi enim primitias Spiritus habentes, quid sit hoc absconditum manna, ignorare non possunt; quia hoc gustando potius, quam legendo vel audiendo didicerunt.

Datur autem manna dilectis **Manna** filiis ex amore Deo Patri servi **datur** entibus, qui ejus voluntati semper placere, ejus gloriam student querere. Et si non horres **spernentibuster** accipere, manna interiorem **renas** mentis exprimit dulcedinem, sive **consolat** consolationem Sanctorū in hac **tiones.** vita. **Ccc 5 Est**

Carnales
non sunt
capaces
rerum
spiritua-
lium.

300 COHORTATIO

Est igitur congruus sensus;
Vincenti dabo manna abscondi-
tum: contemnenti carnalem co-
folationem, dabo spiritualem re-
spuenti terrena & exteriora bo-
na, ostendam cœlestia & inte-
riora charismata; quæ merito sui
excedunt omnia illa delecta-
menta. Talia ac tanta etiam exi-
stunt, ut dignus nemo sit cognoscere,
nisi prius discat vana & vi-
lia solatia contemnere. Scriptum
est enim: *Vir insipiens non cog-
noscet, & stultus non intelliget
hac,*

Psal. 92.

Gratia
internæ
consola-
tionis
compara-
tur cum
manna
quo Deus
pavit Is-
raelitas.

3. Libet autem pro expugnan-
dis vitiis, & malis consuetudini-
bus vincendis, aliqua latius hic
introducere. Sicut quondam si-
his Israel in deserto habitanti-
bus Deus manna pluit; ita &
modo spiritualibus filiis suis,
gratiam internæ consolationis
contra tentamenta tribuit.

Tam diu filii Israel cibo illo
aliti sunt, donec terram promis-
sionis attingerent: & quamdiu e-
lecti in mundo peregrinantur,
pane vitæ & intellectus fo-
ven-
tur,

tur, donec deposito corpore terram viventium intrent. Dum autem de frugibus illius terrae manducare cœpissent, statim manna desiit; & dum sancti assumpti fuerint in beatitudinis gloriam, amodo non indigent recreari nostro more spirituali alimonia.

Unus tamen panis est, qui Angelos pascit & homines; animas in gloria, & viatores in gratia.

Sed est, quod me multum movet; quia plures sibi deesse manna causantur: plures etiam, qui illo refici consueverant, gustum jam perdiderunt. Quæ est alia causa hujus ariditatis & insipidi oris vestri, nisi quia ad egena & infirma mundi solatia reversi estis?

NOTA.

cur multis manna deficiatis? id est, & alacritas

Mementote egressionis vestre de Ægypto. Dies ille memoriale nominis Domini, in semipiternum recordetur. Nulli dubium, quin manus Domini vobis cum erat, alioquin in seculo remansissetis.

Ubi est ergo ille spiritus, ille

CCC 6 pri-

802 COHORTATIO
primitialis fervor, intentio firma,
propositum immobile, fortis ut
mors dilectio?

Quodammodo armati egressi
estis mundum, dum constantia-
nimo omnia perferre aduersa,
vilia, & aspera assensistis. Insuper
& cum gaudio venistis ad mon-
tem Dei Oreb, ad audiendam
legem vitae & disciplinæ: dum
monita seniorum libenter audi-
re, & secundum ea religiose vive-
re spoondistis.

Cur ergo nunc vos itineris
tædet? Cur ad sarcinas sedetis,
& gravati ingemiscitis? Jam pro-
pter tempus & annos, de fructi-
bus terræ promissionis, botros &
malagranata aliis afferre & pro-
pinare deberetis; & ecce vobis
etiam manna deest.

Jer. 3.

4. Convertimini filii rever-
tentes: quia si corpore non estis
reversi ad seculum, tamen corde
adhuc tenemini in variis deside-
riis terrenorum.

Multi
corpore
egrediū-
tur A-

Proh dolor, multi spirituali-
ter exeunt Ægyptum, transeunt
mare rubrum, ambulant per de-
ser-

serum, portant tabernaculum &
vala ejus, sed non intrant terram
promissionis.

Pœne omnia accidunt eis, que
contigerunt filiis Israel, qui
murmurantes contra Moyseum,
doluerunt, quod educti essent de
Ægypto. Sic sic complures hodie
reperiuntur, qui mundum relin-
quunt, parentes & amicos dese-
runt, peccata & vitia plangunt
præterita, carnalia desideria ab-
ominantur, ignotam justitiae nor-
mam ad manum magistrorum
ducti sequuntur, vitam Christi
crucifixi adspiciunt, & jugum
Domini suave in obedientia &
abnegatione propria ferunt; ita
ut omnes parati & ferventes sint
ad labores & abstinentias, mites
ad increpationes; humiles ad
abjectiones, patientes ad corre-
ctiones, & ad universa quælibet
& indigna constantissimi; sed
non in tali fervore omnes per-
durant.

Nam aliquanto tempore e-
gressio[n]is, id est, conversionis
sue peracto, minus cauti & soli-

CCC 7

gyptum,
id est,
mundum,
sed ani-
mo re-
deunt.

Cur plu-
res à pri-
mo fer-
vore de-
ficiant.

citi de profectu suo, incidunt in
varias tentationes & ægritudines
passionum; ita ut nonnulli se in-
cepisse contristentur; quidam ve-
ro deliberent & modum excogi-
tent redeundi.

Alii autem et si manserint,
cum tempore quodam & usu ali-
nariam molam trahant: quia
parvam devotionem & affectum
habent in his, quæ agenda didi-
cerunt; laboriosa & dura omnia
sentient, quia manna non ha-
bent. Cælum videtur eis æneum,
& terra ferrea: quia neque cœ-
lestia contemplari, neque agrum
cordis, virtutibus & devotis e-
xercitiis excolere sciunt.

5. Dicunt tamen, quia liben-
ter essent devoti, libenter habe-
rent virtutes, vellent se vicisse
suas passiones. Sed non sufficit
tantum bene velle, si deest ma-
nus & opera.

Oportet quod laboreatis, quod
vim naturæ faciatis, sicut dicit
Dominus, Regnum cælorum
Matt. ii, vim patitur, & violenti ra-
Efficaci piunt illud. Violentia opus est; &
voluntate sci-

Bene vel-
le non
sufficit:

Matt. ii,
Efficaci
voluntate

scitis, quod Sancti non otio & ~~violenc~~
somnia promeruerunt regnum ~~tia opus~~
Dei.

Usquequo tardatis, & quare
non armamini contra passiones:
ut obtineatis virtutes, & diversas
consolations suscipere digni
inveniamini?

Quanto amplius tardaveritis,
tanto peius semper fiet, & fine
labore & dolore optatam re-
quiem non percipietis. Petite, & Matt. 7.
accipietis; quarite, & invenie-
tis; pulsate, & aperietur vobis.

Pigritia & negligentia vos
tenent, sed contra has primo ac-
cingimini, & bellate prælia Do-
mini.

Quid negligitis proprium
prospectum? Certe pro vobis est, &
pro pace vestra erit labor vester.
Dicit Scriptura: Modicum labo-
ravi, & multam requiem inve- Eccl. 5, 12.
ni.

Sed fortè respondebitis: Ad-
versus vitia & passiones certare,
quis semper potest? Multæ sunt
& pene insuperabiles, ut nobis
videtur, Quis tantam sustinere
potest vexationem?

Torpore
& pigri-
tia in ne-
gotio sa-
lutis pri-
mum ex-
pugnau-
da.

6. Audite increduli & rebelles, delicati milites & servi pigrorum. Laborem attenditis, pugnam consideratis; sed de præmio & victoria cur non cogitatis? Et quid est omnis labor, ad æternam requiem? Et quid brevis exercitatio, ad bonæ conscientiæ consolationem?

Os si inciperetis, & fortiter ac integre proponeretis, ut aut vincere aut mori eligeretis; profecto leve (Domino auxiliante) sentiretis, quod modò insuperabile putatis.

Diligentia & perseverantia incitat omnia. Vix aliquando ita vitiosus quis repertus est, cui diligentia cum perseverantia boni virtutes negavit.

Videtur vobis laboriosum, vincere passiones vestras; sed nisi edomitæ fuerint, nunquam habebitis veram cordis requiem.

Quando ergo alii sunt cum Deo in devotione & bona pace, tunc vobis erit tristitia, gravedo, & tedium foris & intus. Nunquam entis securi & veraciter læti, nisi mortificaveritis carnalitates vestras.

Et

Non tam
labor
quam
merces
laboris
atten-
denda.

ru
d
b
t
9
n
t
i
i
1

Et si non trahit vos Sanctorum religiositas, & plurimorum devotio; terreat saltem misericordia inopia vestra, & divinæ ultionis sententia. Congregabo (inquit) super eos mala, & sagittas meas complebo in eis. Consumetur fame, & devorabunt eos aves morsu amarissimo.

Satis dure intonant versiculi isti; & utinam convertant vetustatem vestram, quatenus innovati & fervidi effecti; meliores vos quotidie & alacriores faciant promissa Spiritus sancti.

Vincenti (ait) dabo manna absconditum. Si volueritis & audieritis me, bona terræ comedetis. Orietur vobis pro spina, pulcherrima rosa: & pro tribulo, candidissimum lilyum. Magna sunt hæc, dulcia & consolatoria cupientibus proficere.

7. Non ergo te conturbet, homo Dei, non te dejiciat multitudo vitiorum. Crede Deo, & spera in eo, & eris melior victor quam fuisti. Dominus pugnabit pro te, & tu tacebis. Intelligisne hoc?

Deut. 22.
Metus di-
vinæ ul-
tionis,
stimulus
nobis sit
fervoris.

Exod. 14.

308 COHORTATIO

hoc? Dominus ipse dabit fortitudinem, ut resistas iræ, pigritiam exutias, & concupiscenti animo non consentias. Et tu tacabis, quia tibi hanc potentiam non adscribes, te propter hoc non elevabis; sed Deo totum pure tribues, qui adstitit à dextris pauperis.

Etiam quantum vales, hominibus te absconde, & nihil aliud quām infirmum & inopem te confitere.

In **injurias**
fer **pa-**
tienter.
In **injuste**
læsi cau-
ſam Deus
fuscipiet.

Patientia
injurias
retorquet
in au&to-
rem.

Si quando insurrexerit contrarius tibi, & dixerit, quod non libenter audis, esto patiens & tace, illatis malis Dominus respondebit. Justus enim Dominus in ultum non patietur abire quodcunque nocivum verbum.

Quid tibi nocere potest alterius malitia, si contra te inflatur, si detrahit, si objurgat? Seipsum magis prodit, quia bonus non est. Nam si tu bonus fueris, & in patientia manseris, nil mali tibi intulit; sed potius meritum tuum auxit. Tu clarior ex opprobrio, coram sapientibus; tu probatior ex virtute patientiae.

Ne-

Nemini nocet pravitas alte- Contul-
rius, neminem lædit verbum melia
contumeliosum, quamdiu ipse non no-
pius & immotus fuerit. cet pio &
pacifco.

Omnis homo qualis interius
est, talis ei exterior adversitas e-
rit, Quia si tu bonus, simplex, ac
rectus, ac Deum timens proba-
ris, nemo tibi bonitatem, justi-
tiam, & pacem tuam potest ar-
ferre, nisi eam voluntarie reli-
queris.

8. Non est magna patientia, Patientia
quam parva res perturbat. Disce vincitur
saltem tacere ad injuriam, quia inuria
prudentia est tacere in tempore
malo. Qui vincere desiderat, vi-
ctum se tradat.

Cogita de corona, non de in-
juria, & quomodo possis alium
fanare, non quid possis è contra-
rio, quasi zelo justitiae motus re-
spondere.

Si ille non ignoscit, tu igno-
sc, quia ut frequenter majorem
habet culpam, qui alteri irasci-
tur, quam qui iratum patitur. Mi-
serorum proprium est conqueri,
& impatientiam citius commo-

VE

810 COHORTATIO

veri, & causas aliis imponere.

Tu ergo esto libenter reus, ut
fias ante Deum innocens. Tu
primo à te ipso incipe, & sic po-
teris etiam alium sanare.

Zelum
adversus
aliorum
defeatus
modera-
re;

Audiat tamen, qui zelum vi-
detur habere adversus aliorum
defectus; qui indignatur, si quid
contra justitiam agitur.

Quàm recte & prudenter a-
geres, si zelum tuum etiam con-
tra tuam commotionem exerce-
res; & quod in alio reprehendis,
prius in te emendares?

Prius te
ipsum
quàm a-
lios cor-
rigens,

Cùm ergo aliorum culpis ira-
sceris, quid juvat de oculo fra-
tris tui festucam tollere, & tuæ
impatientiæ motus non cohibe-
re?

An tibi videtur non esse fe-
stuca, sed potius trabs, illius cul-
pa? Vide ne fortè ex tuo judicio
trabem suspiciole reputes, quod
coram Deo vix festuca habetur.

Non fidas nimis proprio ju-
dicio, quia homo es & non deus.
Sive tamen magnum, sive par-
vum fuerit, utilius semper teip-
sum consideras, quia & tu pecca-
tor

tores, & curatione indiges. In *Rom. 2.*
quo ergo alium judicas, te ipsum
condemnas, cum eadem facis.

9. Quid enim mihi prodest, si
aliquem verbis meis sanavero? &
in propriis passionibus mansero?
Bene illi, cui malitia mea cedit
in bonum, sed & mihi propriæ
salutis interemptori.

Non est indicium mansueti
cordis, inconsiderate alium cor-
ripere, aut in correptione mo-
dum transire, vel non posse mo-
tum invectionis differre, donec
ira in mansuetudinem, & zelus a-
marus redeat in dulcedinem.

Forsitan tunc videbis non esse
tantæ culpæ reum, quem repre-
henderas, ac etiam magis excu-
sabis, super quo prius subito in-
dignabar is.

Sed & tuæ malitiæ imputabis
non incongrue, quod tantillum
non potuisti injuriæ perferre. Lu-
gebis quoque plus injustam cor-
reptionem, quam illius culpat.

Pudeat igitur te nondum di-
dicisse, parvos fratris defectus
tolerare, qui quotidie infirmita-
tem

In Cor-
reptione
præceps
esse cave.
Exspecta,
dum ira
deferviat.

812 COHORTATIO
tem propriam ab aliis desideras
portari.

Ne gra-
vius sit
crimen
corri-
pientis,
quàm
correpti.

Cur ergo eandem misericor-
diam non exhibes alteri, quam o-
ptas fieri tibi?

Revertere ad temetipsum, &
pertimesce, ne gravius delinquas
indignando, & male ferendo,
quàm frater tuus peccando.

Ille fortè casum suum, mox ut
agnovit, flevit, & de cætero ca-
vere proposuit; tu verò impa-
tiens & incompassivus peccatum
tuum nec inspexisti nec flevisti.

Adhuc ille satis bene per a-
morem in corde suo tecum stat,
& nihil mali de te existimat; sed
se magis humiliat, & te super se
justificat.

Luca 18. Videas ergo, ne ille, qui vide-
tur peccator, in regno Dei te
præcedat; & tu cum justitiae præ-
sumptione similis fias superbo
Phariseo; qui reprobatus est à
Domino propter suam super-
biam, adversus Publicani humi-
litatem.

10. Ecce jam audisti aliquali-
ter, charissime, quomodo reip-
sum

sum debeas vincere , & zelum
contra propria vitia exercere.

Studeas ergo magis ac magis
proficere, & semper aliquid vi-
tiosæ consuetudinis amputare

Stude er-
go profi-
cere. Id
homini

Sicut autem negligentia vitia
nutrire solet , & virtutes amitte-
re; ita diligentia , quælibet inve-
terata mala evertit & expugnat.

Nam & si labore est in princi-
pio pugnæ , tamen cum videris
paulatim hostes ruere , consola-
beris de prospero fine.

Impedit nos valde, quia non
audemus violentiam inferre na-
turæ.

○ quantos labores faciunt
homines pro terrenis lucrantis,
& nos pro æternis bonis marce-
scimus.

Nauta petit mare , mercator
circuit regiones , miles fert arma
bellica , rusticus vomere scindit
arva ; & sine labore non queunt
divitias & honores obtinere.

Labores
seculari
attende,

Ut quid ergo nos virtutes , sine
magna solicitudine adipisci cre-
dimus?

Hodie aliquid inchoare , & En faci-
cas modicum addere , & sic die- lem me.

814 COHORT. AD SPIR. PROF.
dum pro- bus singulis virtutē virtuti, pro-
ficiendi. possum proposito jungere, per-
ficit hominem virtuosum, devo-
tum, purum, sanctum, & religio-
sum, Deo charum & hominibus
gratiosum.

Hoc ordine promeretur ho-
mo nomen novū in calculo clau-
sum, quia calcatis vitiis efficitur
candidus interius, & saepius frui-
tur consolationibus supernæ
dulcedinis, quæ ignotæ manent
carnalibus & tepidis.

Ruminemus igitur sedula mé-
te præsentem versiculum adver-
sus detestabilem desidiam ad ig-
niendum nos & fratres nostros in
amorem spiritualis profectus; &
ut vitia nostra curentur, & dona-
tiones cœlestium virtutū in no-
bis augeantur: Neque enim frau-
dabit à desiderio suo fideles cer-
tatores Spiritus sanctus, qui ut
viriliter decertarent, hortatoria
voce insonuit, dicens: *Vincenti*
dabo manna absconditum.

FINIS Opusculorum
THOMÆ DE KEMPIIS.
IN-